

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Litt.
No.

SNÖFLINGOR I JULETID

EN SAMLING

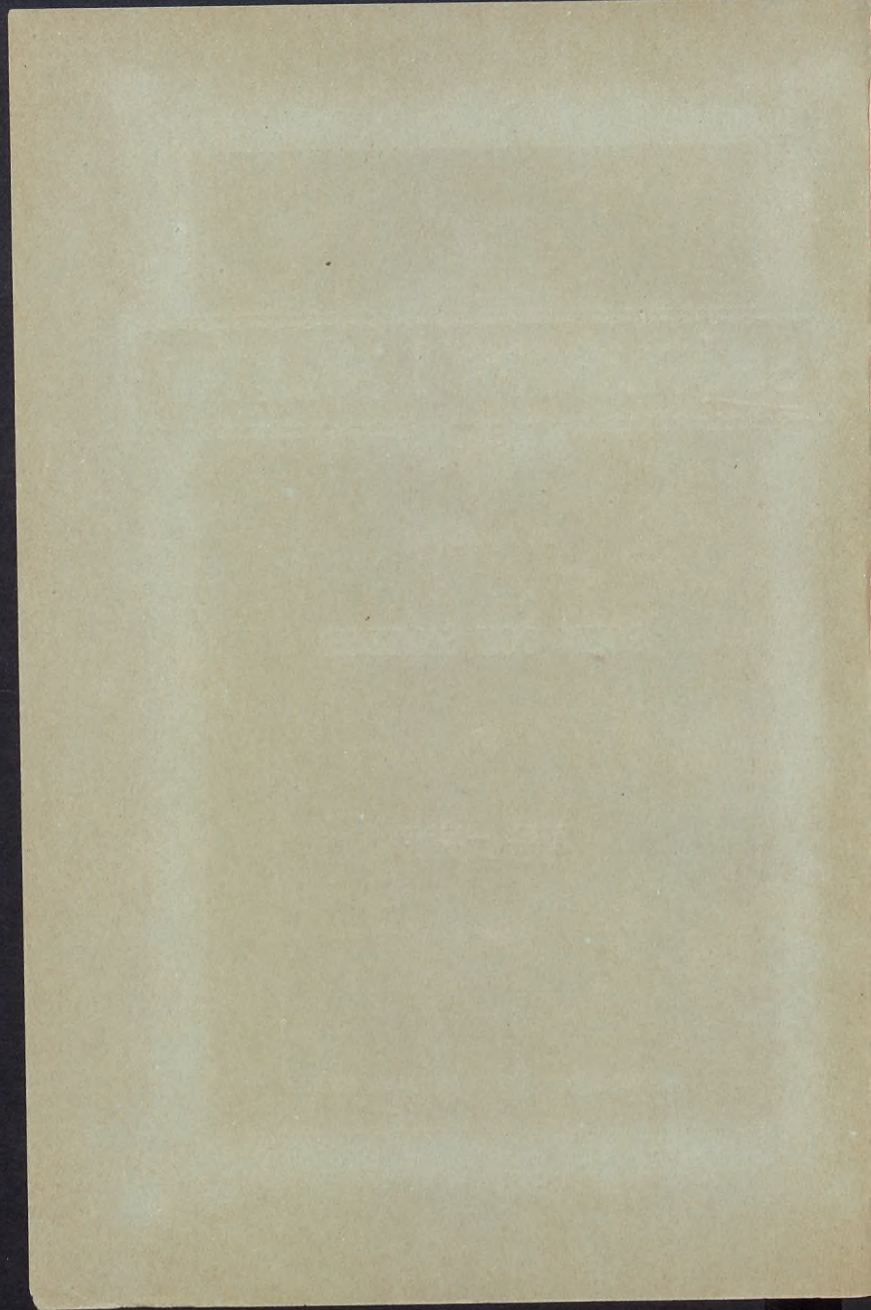
POEM OCH SKIZZER

AF

FR. —ÉN.

Stockholm, Oskar Eklunds Boktryckeri, 1886.

SNÖFLINGOR I JULETID

EN SAMLING

POEM OCH SKIZZER

AF

FR-ÉN.

STOCKHOLM.
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI.
1886.

* Sv. $\frac{41}{29}$

SHREVEPORT, LOUISIANA

1918

1918

1918

GOODTEMPLARNE

OCH

NYKTERHETSVÄNNER I ALLMÄNHET

EGNAS DESSA BLAD

AF FÖRFATTAREN.

GOODTEMPERANCE

TEMPERANCE AND I

TEMPERANCE

TEMPERANCE

Snöflingorna.

Flingor små, som sväfvon
På min kind så tyst,
Sägen, ha'n I äfven
Gode änglar kysst?
Kanske att I ären
Utan röst och ljud
Himlens budskap, bären
Helsning I från Gud?

Ja, jag hör Er hviska,
Der I smygen lätt,
Oskuldsfulla, friska,
Till mitt öra tätt:
Barn, Er lott är gifven,
Le en stund — och dö,
Derför skynden, blifven
Hvita såsom snö!

Tack för denna helsning,
Oskuldsfulla små!
Deri ligger frälsning
För mitt bröst också;
och när graf är gräfvnen,
Der jag hvilat säll,
Sväfven då, o, sväfven
Dit i stjerneqväll!

Tankar i juleqväll.

När lugn du sitter i ditt bo
Med dina uti julero,
Så tänk på nödens boning,
Der ljus ej fins, ej glädje rår,
Och öfver sorgens heta tår
Ej breder sig försoning.

När glad du sluter i din famn
En lycka, större än ett namn
Den rymma kan — din maka,

Så tänk på dem, som synd och brott
Ha skänkt ett dubbelt rågadtt mått
Och hvad de få försaka.

Och när kring dig, som nöd ej stör,
Du glada barnaröster hör,
Tänk på de små, som qvida
I fattigdomens låga hem;
De stackars små, o, tänk på dem —
De hungra och de lida.

Åt dem, som tyst i juleqväll
Förmäktta i den trånga cell,
Du ock en tanke skänke;
På sjukdomens och plågans bo,
Der lugn ej fins, ej nattero,
Du full af ömhet tänke.

Men tanken kan ej hjälpa blott:
Gör hvad du kan att deras lott,
Den bittert hårda, lindra;
Så skall mot dig i dödens stund
Från azurblåa himlens rund
En julestjerna tindra.

Ett julminne.

☉ Och dagen släckte ut sitt ljus, ty solen sjönk så sakta
I vesterhafvets vågor ner, att andra verldar vakta,
Och qvällen bredde ut sitt flor utöfver minsta sak,
Men stjernor flammade i mängd på azurhimmelns tak.

Jag satt uti mitt rum och såg uppåt emot det höga.
Hvarenda stjerna syntes mig ett vänlig gudaöga,
Men jorden, den låg kall och frös inunder skrud af snö;
Och hjertat i mitt bröst frös ock — jag önskade att dö.

Att dö? — Dock nej! Hur kunde jag, en mask i låga
gruset,
Inför Dens eldsblick väl bestå, som tronar uti ljuset!
Jag kan ej dö, ej målet nå uppå mitt lefnadslopp,
Och tviflet, tändt af en demon, steg i mitt hjerta opp.

Jag lyfte sorgsen upp min blick — den föll på Her-
rens tempel.
En rad af ljus mig mötte der, af dem i skyn en stäm-
pel,
Och en andäktig skara skred in genom helgad port,
Och jag mekaniskt följde med till samma helga ort.

Det var ju jul! — Nu brusade de vigda tempelorger,
Och sången, tröstens ängel lik, dref undan jordens
sorger.

Hvad' som mitt hjerta tryckte tungt och som mig
qualde mest,

Blef nu förbytt till ljuflig frid vid Jesubarnets fest.

Der taltes om, hur himmelen åt jorden räckte handen,
Om ljuset, hvilket skiner i de mörka hednalanden,
Om änglaskarors ljufva sång, som uti natten ljud:
Den är ej tyst, den klingar än för hjerta, tryckt af nöd.

Med tröstadt hjerta gick jag hem den stilla vinter-
qvällen,

Det var, som sjöngo änglar än högt upp vid stjerne-
pellen.

Haf tack, du evigt gode Gud, för denna julefest!

O, gör mitt hjerta till ett rum, der du är daglig gäst!

Nytt lif.

De suto der i vinterqväll
Uti den låga kammar,

Det var så kallt — på spiselns håll
Ej någon brasa flammor.

Det var en mor med sina små,
Som mörkret slöt derinne,
Och tungt en suck allt då och då
Bröt fram ur sorgtyngt sinne.

Och så den suttit mången gång,
Den grupp, med nöd förtrogen,
När maken, fadern qvällen lång
Sin trefnad fann — på krogen.

Och ängslig väntan lästes i
De tärda sorgsna dragen,
Och stund för stund flög snabbt förbi —
Nyss var hon elfva slagen.

Då hördes steg derutanför,
Och — barn och maka bäfva
Som dufvor, då dem höken stör
Ett offer för att kräfva.

Och dörren öppnas. Finns ett namn
För glädjen, som dem dårar? —
Han sluter gruppen i sin famn
Och gråter glädjetårar.

Ej mër med synd och last, men tro
Och hopp sitt lif han stämplar;
Men hvadan denna ändring? jo,
Han blifvit har — goodtemplar.

Hvad vill du, hvad kan du?

Hvad *vill* du väl min enkla sång hörs fråga,
När aftonskymning öfver jorden drar,
Och tusen klara stjernor tysta tåga
Den väg Guds vishet för dem tecknat har;
Hvad *kan* du, Svenske man, när faran bjuder
Dig upp till kamp? — den blyga sången ljuder.

Hvad ha de ädlaste bland fädren *velat*,
När inländsk boja sina trådar spann,

Och utländsk statskonst re'n på förhand delat
Vår fosterjord, der herligt om hvarann
De täcka dalar slumra invid bergen,
Der förr han hamrade på guldet, dvergen?

Hvad ha de gamle *kunnat*, när det gälde?
Hvad kunde Gustaf Vasa, när hans män
Af fienden, som intet svärd än fälde
Så nära vordo fångne? — Svaret än
Står qvar på häfdens nötta blad och manar:
Var på din vakt! Du faller, förr'n du anar.

Hvad *vill* och *kan* din Gud, hvars ögon sänka
I stjerneqvällen från det blå sig ner?
Ännu han vill åt nordanlanden skänka
Allt, hvad en bön ur hjertats lönnedom ber.
I bibelns häfder läs, och du skall finna,
Att den, som hoppas på hans namn, skall vinna.

Du nordens son, hvaröfver himlen hvälfver
Sin stjernegata och sin karlavagn,
Hvad *vill* du göra för det barn, som skälfver
Af saknad ans — vill du ej bli till gagn?
Vill du ej hjälpa till att lindra smärtan,
Som tär på djupet uti tusens hjertan?

Hvad *kan* du göra för din fallne broder,
För lastens offer, för de arma små,
För den på jordiskt hopp besvikna moder,
Som der så sorgtyngd, lutande ses gå?
Drag dig ej undan sångens enkla frågor!
Nej, låt dem träffa dig som ljungeldslågor.

Blif deras målsman, som i lifvets vimmel
Bland brott och last förstört sitt frejdebrief;
Och *han* dig löna skall, som i sin himmel
Hvar ädel tanke på ditt kredit skref.
Gå, Sveas son, den dag dig Gud vill unna
Och lär den konst att *vilja* och att *kunna*!

I vindskupan.

Julaftonens qväll var inne. Ensam och sorgsen
satt han der i sitt ensliga rum, en liten vindskupa,
vid en af hufvudstadens gator.

Han satt der med armbågen stödd mot bordet och
hufvudet lutadt i handen.

I hans panna blandade sig i ett oredigt kaos många
underliga tankar.

Han hade lemnat slägt och anhöriga, ja, allt hvad han hade dyrast på jorden för att ute i verlden söka sin drömda lycka, men ända till detta nu hade hon gäekat alla hans bemödanden.

Det var med denna ödets lek, som hans tankar sysselsatte sig i den sena qvällsstunden, och han jemförde sin ställning med så många andras, denna verldens goddagsmenniskors.

Han tänkte på, i huru många hem glädjen denna qväll gästade, huru de rikes och förnämes stora våningar likasom summo i ett ljushaf, under det att hans lilla rum upplystes blott af ett enda ljus, och äfven det skulle om några minuter vara nedbrunnet.

Hans tanke upprullade för honom den ena taflan efter den andra, af hvilka dessa lyckans skötebarn njuta.

Den gjorde visiter i hem, der glada barnaröster genljödo, under det att små knubbiga händer ifrig grepo efter de i mängd inkastade julklapparne. Den smög sig tyst och obemärkt in till familjehärden och öfverallt var det lif och glädje, öfverallt — utom hos honom.

Slutligen stannade den hos henne, som nu i kretsen af de sina kände sig kanske lika ensam som han. Eller kanhända äfven hon hade glömt honom?

Huru värdelöst var icke lifvet i detta ögonblick! Nu var hans ljus nedbrunnet, och det blef mörkt rundt omkring honom, och mörkt var det också i hans hjerta.

Suckande reste han sig upp från sin plats och gick bort till det lilla fönstret, hvilket han öppnade för att i den kyliga nattluften svalka sin feberheta panna.

Larmet på gatan hade tystnat. Endast en och annan vandrare hade ännu fördröjt sig ute, men tycktes nu påskynda sina steg desto fortare mot hemmet. Snart var allting tyst och stilla.

Huru majestätiskt utbredde sig icke det blåa himlahalfvet med sina millioner stjernor öfver honom!

Hans hjerta började att vidgas och feberns rodnad vek från hans kinder. Han kände, att de ljusen, som lyste så vänligt ned från den blåa asurn, äfven voro tända för hans räkning, tända af honom, som sjelf kom till jorden såsom ett ljus för mången i töcken irrande vandrare. Ack, hvad betydde det då, att hans eget lilla ljus hade slocknat — ljusen deruppe, de skulle icke "brinna ned"!

* * *

Länge stod han der, försjunken i betraktandet af den stjernklara himmelen, tills han plötsligt väcktes ur sina drömmar af ett klagande jemmerskri.

Han spratt till, der han stod och såg sig omkring.

Hans ögon föllo då på ett litet rum, äfven det en vindskupa midt emot hans på andra sidan af gatan.

Genom det fria fönstret urskilde han, fastän rummet endast svagt upplystes af skenet från en eländig brasa i kakelugnen, en qvinna med aftärda anletsdrag sitta nära intill eldbrasan. Ett litet barn låg i hennes knä och tvenne andra stodo vid hennes sida, sysselsatta med att förtära hvar sin halfva af ett bröd, kanske det enda, som på denna juleqväll fans i det usla hemmet.

Längst fram i rummet låg på en skranglig soffa en man utsträckt till hela sin längd. Nu reste han

sig, raglade ett par gånger öfver golfvet, fattade en stol och — återigen samma genomträngande jammerskri från den olyckliga qvinnan. Nu aflöste i hastig följd den ena uppskakande scenen den andra mellan de båda makarne, och den stackars modern hade all möda att skydda sitt lilla barn, hvilket hon alltjemt hårdt tryckte till sitt bröst. De tvenne andra små stodo gråtande kvar vid den slocknande elden. Nu inträdde en annan mansperson i rummet, synbarligen en af granarne, som, ditlockad af den beklagansvärda makans jemmerrop, kommit för att söka lugna den rusige mannen. Detta lyckades äfven sent omsider och — några minuter derefter var allt tyst och mörkt derinne.

* * *

Ännu stod han kvar der vid det öppna fönstret och återigen togo hans tankar vingar, men denna gång på ett annat sätt än förut. För en kort stund sedan hade de gästat de rikes och förnämes upplysta våningar, nu smögo de sig tysta och skygga till den fattiges koja, till armodets och nödens hem.

Förut hade han känt sig så olycklig, då han jemfört sin ställning med dessa verldsmenniskors, hvilka äro i besittning af allt godt och lyckligt denna verlden har att bjuda på.

Nu deremot, huru lycklig kände han sig icke gent emot dessa stackars armodets barn, på hvilkas bela tillvaro synd och last, brott och förbannelse satt sin hemska stämpel!

Huru rik var han icke emot dessa!

Han egde dock på djupet af sitt hjerta frid — frid med Gud, sig sjelf och verlden, och det är en rikedom, mer värd än alla jordens skatter.

Ännu en gång såg han upp till sina juleljus, stjernorna, och en tyst bön sökte sig i den mörka qvällen upp till honom, hvars stjerna han kände i sitt eget bröst, en bön om, att denna stjerna alltid måtte leda honom till det goda, det sanna och rätta i verlden.

Natten var nu redan långt framskriden. Han stängde fönstret, under det han sakta upprepade för sig sjelf dessa skaldens ord:

Du älskliga stjerna, som lyser i qväll
De troende herdar i Bethlehems fjäll,
Lys ock in med frid i min boning!

Och friden kom och i hans sällskap sömnens gud, hvilken göt sin vallmodoft öfver den tröttes ögonlock — han somnade och drömde om ännu en stjerna, sitt hjertas ledstjerna genom de täta dimmorna till ett eget hems ljufva härd.

Uppståndelsebilder.

Har du sett de höga minnen draga
Dig förbi i helga fastlagstider,
Sett, hur han, som menskoslägtets saga
Kom att tyda, dig till godo strider?

Har du följt hans spår, de blodbestänkta,
Der de gå mot grafvens tysta boning;
Strider, ej af menskotanke tänkta,
För att bringa världen nåd, försoning?

Stanna då en stund vid griften, stanna;
Lär dig der ditt höga värde känna:
Gud har dött för att uppå din panna
Ej ett Kains-märke måtte bränna.

* * *

Sätt vakt vid grafven, stolta Rom, låt örnen,
Ditt segertecken, breda vingen ut!
Den man, du krönte med en krans af törnen,
Han hvilar nu — hans välde det är slut.
Nu jubla judendom för räddadt tempel —
På Garizim kan man ej Gud tillbe.
Nej, jubla mensklighet! Prokonsulns stämpel
Han bryter segerkrönt — uppståndelse!

Uppståndelse — När höstar teckna spåren
Af vissna blommor, dem de kring sig strö,
Jag tänker glad: en gång dock kommer våren
Och spirar fram ur drifvans hvita snö.

Och när så en gång tidens drott den höga
Mig adlat har för död, förgängelse,
Så skall ännu, om brustet än mitt öga,
Mitt sista hopp förbli: uppståndelse.

Uppståndelse — När ädel sådd tycks falla
I hjerta, stelnadt utaf vintrars köld,
Och tidens stormar, ack, de bistra, kalla,
Beväpna sinnet likt en stålsmidd, sköld,
Hvad hopp det ger mig: Han, som steg ur gruset,
Och hvilkens kraft i alla allt förmår,
Skall också sjelf nog mana fram i ljuset
Den ädla säd, jag i hans namn utsår.

Uppståndelse — När modern ömt begråter
Den son, en hydra grymt från henne stal.
När denne, tård af ånger, längtar åter
Till barndomsfriden i sin hembygds dal,
När på den graf, hon slumrar, drinkarns maka,
Den vilsne vrider sig i qval och ve,
Står än en tröst, ett ljuflikt hopp tillbaka
Och hviskar tyst, så tyst: uppståndelse.

Uppståndelse — Hvad tröst, när Parser väfva
För hvarje dag min ränning mera full,

Och fångslad mensköande börjar sträfva
Till evigt urhem ifrån hus af mull!
Uppståndelse, mitt kära pass på färden
Igenom synd och sorg och graf och död,
Med dig en gång uti den andra världen
Jag hamna skall vid morgonsolens glöd!

Moder och son.

Från ensam moder och barndomshärd
Han vandrar modigt på enslig färd.

»När julen gästar härnäst vårt tjäll,
Så ses ni åter vid brasans häll.»

Så sagdt; ut går han i livvets larm
Med sorgfritt hjerta och kind så varm.

Och solens ljus på hans stig sig göt,
Och skuggans former det sönderbröt.

Och röda rosor vid vägen stå,
Men ormar lekte kring stänglar små.

Mång' vän han mötte i livvets lek
Med solskensblickar och — hjertesvek.

Om sköna fruktträd det var så godt,
Men sodomsäpplen de buro blott.

Då trådde åter till hemmet han,
Der moderskärlek, der brasan brann.

Han vände hem och han tänkte säll:
Hur skönt att träffas i juleqväll!

Han går och går, tills han sjunker matt
På drifvans bädd uti stjernenatt.

Och julen kom och sin glädje gaf;
De möttes åter i — samma graf.

Men klockor klungo ej skönt, som då
Till ro de vigde de furna två.

Helsning

till representanterna af Sveriges Storloge af Independent Order Good Templars
den 4 Juli 1883

Välkomna hit, I söner af de fäder,
Som fordom sändt sin ära vidt omkring
Och hvilkas minne än i dag Er gläder,
Der I som de församlat Er till ting!
Välkomna hit, der Göta lejon vakta
Från sekler Svitiöds gamla kungaborg,
Och Mälarn räcker Östersjön helt sakta
Sin hand i vågor, fjerran från hit bragta,
Der store män i brons stå vakt på stadens torg.

Gud, konung, fosterland — se der den lösen,
Som fädern delte ut vid vapengny.
Än når den oss ur kumlet och ur dösen,
Än för dess kraft vår fiende skall fly.
Hvad mer, om vi som de ej pröfva svärden,
Blott deras kraft än i vårt hjerta bor,
Den kraft, som segrar öfver synden — världen
Och som af ålder bott vid svenska härden
Och uti motgångstimmar varit dubbelt stor!

I denna kraft, som tron på sanning föder,
Välkomna hit och skipen lag och rätt
För vilset barn, som under bojan blöder
Och glömmet bort sin gudaburna ätt!
Er grundlag vare änglasjungna orden,
Som ljuda skönt ännu för ödmjuk tro:
»Åt menskan helig håg och frid på jorden»;
Den lagen tolka skolen I i Norden,
Ty under hvarje ord sant ädla frukter gro.

Att fosterländska dygder måtte spira
Ur svenska hjertan opp och mognad nå,
Och nykterhet och fromhet högtid fira
Från Östervåg och dit, der fjellen stå
Med blånad hjessa, ifrån norr till söder —
Det vare målet, vare ock Er lön,
I ljusets riddersmän, I vänner, bröder,
Som manligt ädelt hvar den andre stöder
I råd och dåd med hjerta, hand och trogen bön.

I denna stund från tusen hjertan stiger
En bönedufva för Er välgång opp
Till Den, som menskan i sin godhet viger
Att vara tolk för kärlek, tro och hopp.
Må fridens ande Edra rådslag leda,

Och enighet Er mäktig styrka ge,
Så skall välsignelse sin vinge breda
Utöfver hvart beslut, som skall bereda
Den fallne att sin nöd, men ock sin räddning se.

Och när tillbaka från Ert värf I vänden
Till edra hem på höjd, i skog, i dal,
Så ropen högt och sanningsfacklan tänden:
Bryt bojan slaf, som all din glädje stal!
Och skulle lagern ej din tinning smycka,
Du, som ditt skönsta mål i lifvet satt
Att åt den arme skapa frid och lycka,
Så skola änglar på din panna trycka
En gång ett diadem, en oförgänglig skatt.

Räddad ändå.

Han upptogs i vår syskonkrets
Och tycktes må så godt,
Men länge der han icke setts,
Förrän — han ströks för brott.

Han kom igen, gick in på nytt,
Och syskon gladdes smått,
Men innan veckan hade flytt,
Han struken var för brott.

Han drack och drack — och återkom,
Fick nåd för tid, som gått,
Men knappt ett månnevarf hunnit om,
Så ströks han ut för brott,

Han sjönk så djupt, all hjälp försköt;
Så långt han förr ej nått,
Men kom igen — och åter bröt
Och struken blef för brott.

»Ohjelpig« hviskade en hvar,
Som såg den fallnes lott,
Men han kom åter — dröjde kvar
Och ströks ej mer för brott.

Förvillelser.

Lecker dig i hågen
Tidens lynne skåda
I dess rätta dager,
Flarnet se på vågen:
Sjelf kan det ej råda
Öfver kurs det tager.

Dit som stormen svingar
Sig i otämd styrka
Öfver vredgad bölja,
Flarnet lätt han tvingar
— Kraften skall man dyrka —
Sig att lydigt följa.

Så med menskojaget:
Liten kraft det eger
Att sin frihet värna;
Kufvadt jemt och slaget,
Sällan vann det seger,
Fast det ville gerna.

* * *

Skåda modets arma docka!
Villigt ses hon örat låna
Till sirener, henne locka
I sitt nät att dygden råna.
Trubadurer, om I spränga
Kunnen edra grifhvalf neder,
Männ' I lyran skullen stränga
Mer till qvinnans lof och heder?

Sinlighetens offer skåda,
Der på nattlig ban han skrider.
Se, hur onskans makter råda,
Se, hur ormens skepnad glider
Kring den arme — snart han stungen
Faller på den mörka stråten —
Än en sträng i hjertat sprungen,
Än en modersbön förlåten!

Stanna och en stund betrakta
Dessa, som af dryckenskapen
Till ruin och jemmer bragta,
Famla kring vid afgrundsgapen;
Blott ett steg — och offret faller
I det evigt mörka häkte,
Bakom hvilket dystra galler,
Aldrig något hopp sig sträckte.

Tjufven skåda, som när natten
Dragit har sin dunkla slöja
Öfver land och öfver vatten,
Skyndar att den makt förnöja,
Som dämoniskt honom leder
Bort i mörka bragders vimmel
Och som sorgedoket breder
Öfver nådens öppna himmel.

Hör hur svärjarn drager neder
Himlens domar alla dagar
Öfver sig, med hemska eder
Sjelf sin afgrund han tillagar,
Och hur namnet, störst bland alla,
Namn, som cherubim lofsjunga,
Der de för Guds tron nedfalla,
Bor på gudlös menskotunga!

Lögnarn, som sin tunga lånar
Blott till svekfullt tal och ränker,
Hur han rätt och sanning hånar,
Hur han giftet kring sig stänker!
Lätt han för sin tunga hala —
Ormens stjert i ringlar vrider

Sig på läppar, som förtala
Brodersnamn, som deraf lider.

* * *

Stolta menskojaget:
Liten kraft det eger
Att sin frihet värna;
Kufvadt jemt och slaget,
Sällan vann det seger,
Fast det ville gerna.

Rosen.

Jag såg en ros, som växte härligt
I sommardagens luft så varm,
Och solens kyssar brunno kärligt
Uppå dess oskuldshvita barm.
Hon stod der, som ett skönt exempel
Bland systrar små i tusental,
Så ljuf som bönen i ett tempel
Och ren och skär som en vestal.

Hon stod den långa sommardagen,
Och alla prisade dess lott,
Hon stod der än, när solen, dragen
Af Phœbi fålar, vestern nått.
Och ifrån höjden qvällens stjerna
Uppå den fagra såg och log,
Och rosen, ack, hur hjertligt gerna
Hon stjernans helsning emottog.

* * *

Och åren svunno: En gång än
Densamma ros jag återsåg;
Jag kände henne ej igen,
Ty dunkel natt kring henne låg.
Af frost den nakna barm var täckt,
Och kinden den var matt och blek,
Och nordanvinden hade bräckt
Dess stängel, svigtande och vek.

Du Hilma var den ros, som stod
I lifvets sommardag och log,
Så hjertevarm och hjertegod,
Tills — synd och brott din fågring tog;
Hvi skylde du ej snöhvít barm,

När natten kom med köld och hot,
Hvi stod du värnlös, svag och arm,
När snaran lades kring din fot?

Hvi lät du rövva ur ditt bröst
Din barndoms tro och tillförsigt,
Hvi har ur brottets elf du öst
Ett grumligt vatten, hvarför tiggst
Af tidens kunskapsträd din kost,
Då nog han gaf, din hembygds dal,
Hvi kom du ut i mörker, frost,
Ett mål för agg och samvetsqual?

Men efter natten kommer dag,
Så var den gode faderns bud;
Så fins det ock en annan lag,
En kärlekslag af samme Gud:
»Gå hän i frid, ej synda mer;
Jag kom ej för att döma dig» —
Ännu i nåd han skådar ner
Till dig på mörk och törnig stig.

Det fria ordet.

Du hör en lösen genom världen dåna,
Som mächtig genklang utaf tiden får;
Den bor på tungan, färdig blott att håna,
Och genom frommas leder snabbt den går;
Att döda tanken är det största mordet,
Den måste fram, i tidens toga höljd,
Och mellan vecken skymtar «fria ordet»,
Och hvar hon fladdrar, är hon manstarkt följd.

Javäl, min vän, med fria ordets vapen,
Men ej det ord, som lik en kula flög
Utur kanonen — ur de hemska gapen
Och krossar blott; nej, med det ord, som smög,
En vårvind lik till fallet menskohjerta
Och tänder hopp och stämmer tårars svall
Och sprider frid i bröst af ångersmärta,
Med detta ord du strida — segra skall.

Ej bär hvart ord, som fritt på tungan leker,
Det *fria ordets* ädelt rena drag,
Och månget ord, som örat föga smeker,

Består dock profvet för det frias lag;
En hård tyrann om folkens frihet fattar,
Och tro och sanning, fromhet, hopp och rätt
Och tanken, ordet — allt åt honom skattar,
Åt tidens ande, ack, hur tanklöst lätt!

Fritt är det ord, som liksom källan qväller
Naturligt fram ur än ej grumlad själ,
Och ej sig säljande för mynt, som galler
På världens torg, ej under det en träl,
Lik fogeln fritt sig öfver sorlet höjer
Och »sjunger ut» och ej bekymrad är,
Om ingen eller alla den förnöjer,
Den sång, naturen honom sjunga lär.

Du, som ditt lif för ädelt mål vill viga
Uti en verld, af småsint äflan full,
Bjud alla falska röster kring dig tiga
Och strö omkring dig fria ordets gull!
Det är en skatt, hvars värde den ej fattar,
Som stängt sitt hjerta för hvart ädelt kraf,
Men öppet sinne denna mera skattar
Än alla häfvor jorden eljest gaf.

Fruktan.

Flyg, lilla fågelunge,
Som rädd på randen sitter
Af bo på almens gren,

Till nästa löfskogsdunge,
Hvarest din moders qvitter
Dig lockat länge re'n.

Ack, frukta ej att pröfva
Din vinges späda sena,
Ty ingen kunnat har

Din moders ögon söfva,
Den vården dig förmena,
Som alltid stod dig qvar.

Flyg, lilla fågelunge!
Nej! — hökens vinge blänker
Högt öfver grönan skog,

Och snart i lummig dunge
Din moders blod bestänker
Den grymme, som det tog.

* * *

Träd, liten, ut i verlden,
Der rädd på dörr'n du gläntar
Till låga stugans dygd,

Ty öfver dig på färden
Hon vakar, som dig väntar
I trädgårdstjäppans skygd.

Det är din mor, som sträcker
Sin famn emot den lille —
Så stig då dristigt på,

Ty kanske den ej räcker
Så länge, som hon ville,
Den vård hon kan bestå.

Kanske att snart hon lutar
Den varma modersbarmen
Mot grafvens kalla mull;

Så pröfva, förr'n hon slutar,
Om kraft i lilla armen
Du har, din moders gull!

Aftonrodnaden.

Solen sina strålar sänker,
Aftonrodnad'n fästet stänker
Med demanter, skära klara uti tusenfaldigt tal;
Vinden hviskar tyst och sakta,
Medan skogens foglar vakta
För all fara sina ungar nere i den stilla dal.

Blommor sluta sina kalkar
Blygt för daggens kyss, som svalkar
Brända läppar, som mot solen logo mildt den långa dag;

Nere vid den klara bäcken
Hvilar vid sin harpa necken,
Medan handen silfversträngen slår halft vemodfulla
slag.

Hjertat brinner, fullt af trånad,
Af en brand, från himlen lånad.
Hvart gick sucken, hvilken trängde ur dess dolda bo-
ning nyss?

Fjerran bort till *hennes* hjerta
Drefs han af en ljuflig smärta —
Skynda dig och helsa henne med en varm, en trogen
kyss!

Allt till hvila sig begifver,
Endast hjertat vaket blifver —
Uti drömmens gyllne salar leker det i lyckans famn.
Hjerta, skall du *verkligt* finna
Drömmens ideal, den qvinna,
Som din trånad länge famnat i en saknad utan namn?

Skogsbäcken.

Skogsbäcken hoppar
Hän öfver stenar och grus;
Tusen små droppar
Stänker han kring sig med sus.
Än utför klippan
Störtar hans skummande våg,
Och lilla sippan
Skådar med undran hans tåg.

Än öfver ängar
Sorlar hans lekande gång;
Sorlet sig mängar
Ljufligt med foglarnes sång.
Stundom så svallar
Han mellan tufvor och snår,
Mörkgröna tallar
Kyssa på foten han får.

Stundom han fruktar
Närmaste vägen att gå;
Då han sig bugtar,
Smygande fram som på tå.

Hotar en tufva
Stänga hans lopp nedåt sjön,
Henne att kufva
Ger han ett — kallbad till lön.

Men om sig branten
Reser med hot på hans stig,
Genast åt kanten
Krusande drager han sig,
Larmar och skryter,
Då han förbi hunnit gå,
Om hur han bryter
Hindern, hur starka de stå.

* * *

Menniskan äfven
Liknar den larmande bäck.
Böjlig som säfven,
Leker hon högsint och käck,
Men när en fara
Hotar att spela ett spratt,
Önskar hon vara
Utom dess område satt.

Möter det svaga
Henne på slingrande stråt,
Skyndar hon draga
Genast det drygaste strå't;
Kommer en annan,
Mäktig och rik och förnäm,
Sänker hon pannan,
Tummar på stormhattens bräm.

Dårar, som bocken,
Sen så gudsnådlige ut,
Finaste rocken
Skall dock gå sönder till slut,
Rikedom mista
All sin förtrollande glans,
Och på Er kista
Skall det blott finnas — en krans.

Bränvinsvittnet.

(Nutidsbild.)

 Oktobersolens strålar sänkte sig så vänligt ned öfver jorden, som om de der endast sågo lycka och glädje.

Ute på gården framför det gamla tingshuset var det lif och rörelse. Den ena gruppen af menniskor

stod intill den andra, och i hvar och en af dem försiggick ett dämpadt samtal, på hvilket man, isynnerhet om man dertill lade de halft skygga, halft oroliga blickar, med hvilka de samtalande vid vissa uttryck i samtalet sågo sig omkring, kunde förstå, att något ovanligt var å färde.

Och så var det också.

Rykten hade länge varit i omlopp, att bränvinspatronerna i trakten under åratal gjort sig skyldiga till försnillning från kongl. majestät och kronan.

Det hade nu gått så långt, att de blifvit instämnda till extra ting för att svara för sitt fögderi.

En mängd vittnen voro äfven med anledning häraf instämnda till tinget.

Det var företrädesvis dessa senare, som utgjorde de ofvan omtalade grupperna på den rymliga tingsgården, hvilken med sin port låg utåt stora landsvägen till.

Några alnar ifrån denna stodo innanför det rödmålade staketet och på något afstånd från den öfriga människohopen tvenne personer.

Den ene, en korpulent man öfver medelåldern med rödbrusiga kinder och ett glest gulaktigt skägg, tillhörde den så kallade bättre klassen af menniskor, åtminstone om man får döma af — den fina rocken och den öfverlägsna min, som spelade i hans ansigte, då han tilltalade den andre.

Denne andre var en ung man, knappast öfver tjugufem år gammal och med en vacker hållning på den starkt byggda kroppen.

Han var klädd i allmogedrägt och till att sluta af den stora, grofva handen, som han alltemellanåt fun-

dersamt förde till den nästan skägglösa hakan, kunde man förstå, att han var en representant för det i vår tid alltför litet värderade kroppsarbetet.

»Nå Anders, låt mig nu se, att du står på dig och inte låter lura dig af deras listiga frågor!» — sade den korpulente, i hvilken man äfven vid ett mindre i ögonen fallande tillfälle än det förhanden varande skulle hafva igenkänt en bränvinspatron. »Kom ihåg, hvad jag lofvat dig. Säg, att du aldrig sett någonting. Hör du det!»

»Ja, jag hör, men... men ska' ja' svärja på't, så...»

»Så får du hundra kronor och dessutom Anna till våren».

»Ja, men prosten sa' att...»

»Att man skall vara sina husbönder lydiga i *allting*», tillade patronen med en stark betoning på det sista ordet.

Anders förde den grofva handen till hakan och var just färdig med ännu en invändning, då det kom underrättelse, att rätten hade satt sig och att parter och vittnen skulle infinna sig i tingssalen.

* * *

Omkring en månad efter ofvan skildrade tilldragelse återfinna vi Anders i ett litet enkelt möbleradt rum, den så kallade pigkammaren, på den för oss redan bekante patronens stora gård.

Det är qväll och novembervindarne spela i de nästan aflöfvade trädens kronor, under det mörkret

breder sig likt ett sorgdok öfver den ännu mellan lif och död kämpande naturen.

Äfven i den lilla kammaren var det nästan mörkt, ty på den lilla prydliga lampan var vecken nära nog nedskrufvad, och äfven der försiggick en strid, kanske äfven den mellan lif och död.

Hvem viste! — Gåtan skulle snart blifva löst.

Den unge mannen satt på en stol vid den gammalmodiga kakelugnen, och i hans knä satt en blomstrande flicka vid en kanske något öfver tjugu års ålder.

Det var Anna, hans hjertans kär.

Länge suttö de der, tysta och orörliga, han med sina armar omkring hennes midja och hon med det blonda hufvudet lutadt mot hans axel.

Tunga suckar trängde sig då och då fram ur hans beklämda bröst, under det heta tårar sköljde Annas feberglödande kinder. Slutligen brast äfven han i gråt; han grät — grät som ett barn.

Omsider bröt Anna tystnaden.

»Fatta mod, min älskade», sade hon och for med sina knubbiga fingrar genom hans ljusbruna hår, »fatta mod, ty allt kan åter blifva godt. Gå till prosten och bekänn alltsammans för honom. Jag är säker om, att han skall hjälpa dig till det bästa. Bry dig inte om, hvad patronen säger, att du måste resa till Amerika. Inte skall du resa ifrån din Anna. Men huru det går, så är jag dig dock alltid trogen, äfven om vi skola skiljas för att kanske aldrig mer återse hvarandra här i verlden» — och åter bröto tårarne fram ur de stora, blåa ögonen.

»Här i världen», upprepade Anders mekaniskt »och aldrig heller i den tillkommande. Jag har försvurit mig, och prästen sa', att för en menedare fins det ingen förlåtelse. Jag hade aldrig gjort det, men patron var så envis. Ack, att jag icke kom ihåg, hvad du sade till mig, innan jag reste till tinget: »Hvad du gör så tala sanning». Hade jag lydt dig, så hade detta elände aldrig inträffat. Men hvad tjenar det nu till att tala derom? — Gjordt är gjordt.»

»Patronen säger, att jag redan i morgon måste resa till Amerika, annars kommer länsman och häktar mig säger han.»

»Ack, den usle patronen», suckade Anna och såg sig omkring i halfdunklet, såsom vore hon rädd, att denne skulle hafva hört de uttalade orden.

Återigen blef det tyst i den lilla kammaren.

Klockan i den ofvanför den samma belägna stora salen slog nu tolf.

Ute hven stormen, så att det knakade i den gamla brunnsstången der nere vid bränneriet. Anders och Anna reste sig från sin plats; och sedan den senare ännu en gång uppmuntrat sin älskade och bedt honom fatta mod vid de öden, som förelågo honom, slog hon sina armar om hans hals och tryckte en varm kyss på de bleka läpparne.

Derefter öppnade han dörren och var snart försvunnen i den mörka natten.

* * *

Skyfning hade redan börjat breda sig öfver nejden, och ingenting störde friden på den lilla kyrkogården,

öfver hvars grafvar de sekelgamla lindarne strött sina gulnade blad.

Skogsbäcken nedanför det åldriga templet gläd sakta och obemärkt fram i sin dalgång.

Nästan lika obemärkt var det, som några svartklädda personer hade infunnit sig på kyrkogården, der de nu stodo försänkta i en högtidlig tystnad.

»Af jord är du kommen, jord skall du åter vardas» ljöd det nästan hemskt i den stilla novemberaftonen — och tre skoflar mull nedfölla så tungt på den i det tysta nyss nedsänkta kistan.

Klockorna i det gamla tornet, hvilka annars alltid brukade sjunga en sorgesång öfver dem, som nedsänktes i den trånga, mörka kammaren, voro nu tysta. Men det var ju icke så underligt, ty den, som på denna stunden invigdes åt förgängelsen var ju en själfspilling — det var Anders! Stackars man! Han hade redan gjort sin resa; väl icke till Amerika, men öfver dödens svallande haf till landet på andra sidan, till evighetens obekanta strand.

Han hade icke haft mod att möta *den* domares blickar, som satt innanför skranket i det gamla tingshuset.

Han hade valt att träda inför ännu en annan högre domstol.

Männe han der skulle få nåd?

Åtminstone trodde Anna det icke, der hon låg på knä vid en stol i sin lilla kammare och grät, grät floder af tårar.

Hon hade lärt sig, icke af prostens, men af en bok, som låg bredvid henne på soffan, och hvilken såg ut som en bibel, att för den, som sjelf afklipper

sin lifstråd, icke fins något hopp i den verld, dit han, innan den för honom utstakade vägen var tillryggalagd, så tanklöst stält sin resa.

Men bränvinpatronen satt der på sitt rum med toddyglaset framför sig, såsom hade ingenting händt.

Kontrollören hade nyligen varit hos honom, och nya intriger, svarta som natten derute, hade blifvit spunna. Kanske komme äfven dessa att kräfva sina offer!

Men hvad rörde det honom?

Döf för sitt eget samvetes stämman, hörde han ej heller den olyckliga Annas högljudda snyftningar, der hon, utan att få en blund i sina ögon, genomvakade hela den långa natten, likasom väntade hon, att hennes vän skulle komma.

Men han kom icke.

Aldrig i evighet skulle han sluta henne i sina armar.

Han hade ju försvurit sig, och för en sådan fins det ingen förlåtelse — så hade prosten sagt.

Men stjernorna sågo ned i den mörka natten, och de affallna löfven dansade på den nyss uppkastade grafven, och vintern kom med snö och frost och snart tänkte ingen mer på honom, som låg der under den gröna kullen i hörnet af kyrkogården — på *bränvinsvittnet*.

Hugin och Munin.

Lätt det mände icke vara
Höge Odins korpar fånga,
Men i listig Fröjas snara
Fastna de, i — drufvoänga.

Hugin lätt och Munin låta,
Fast de pröfvat tusen vägar,
Tydt så mången dunkel gåta,
Fånga sig af vinfyld bägar.

Än gråtfagra Fröja gångar
Listigt genom Sveas bygder;
Akta, att hon icke fångar
Gamla fädersärfda dygder!

Tro, hopp och kärlek.

Uppå den stranden,
Der våg ej fräste,
Du ankartanden
Af *hoppet* fäste:
Men genom tider,
Som tanken mattar,
Dess ketting glider
Och tron den fattar.

Men *tron* den brinner
I hjertegrunden
Och öfvervinner
I hårda stunden;
Lyst af den fackla,
Som den vill skänka,
Du ej skall vackla,
När irrbloss blänka.

Ur *kärlek* bryter
Den lifvets åder,
Som genomflyter

Och som förräder
Den tro, som brinner
I hjertegrunden
Och öfvervinner
I hårda stunden.

Hemlängtan.

När det blir mörkt uti den öde öknen
Och solen sjunker bortom fjell och sjö
Och hoppets stjärna gömmer sig i töcknen
Och hjertats känslor domna hän och dö,
Då vill jag dit, der solen ej går neder
Och ingen skugga sig kring nejden breder.

När vilda stormar rasa mig till möte
Och öknen hotande vill bli min graf,
Då vill jag slumra i ett välkändt sköte
Och evigt glömma tidens hårda kraf,
Då vill jag dit, der stormen mistat vingen
Och själens brudgum räcker signetringen.

När Almas öga på min stig ej glänser
Och nakna foten blöder, hölj'd af sår,
Då vill jag dit — långt bortom tidens gränser,
I evighetens solbeglänsta vår,
Då vill jag ankra på den andra stranden,
Der edens sol förgyller helga landen.

När en gång slockna skall min lefnadsfackla
För dödens isande och kalla fläkt,
När trötta stegen slutligt börja vackla
Och anden längta till sin himsläkt,
Då vill jag somna in och fröjdfullt vakna
Uti Dens famn, som jag ej mer skall sakna.

Den ljufvaste drömmen.

Bland ljufva drömmar, dem mitt öga såg,
Af tidens tolk för mig ej ännu tydda,
Står främst en liten landtligt treflig hydda
I löfskogsdungen invid insjöns våg.

Och spörjer du, hvarföre dit min håg
Har stått från dagar, längesedan flydda,
Så hör: i hyddan, gröna almar skydda,
Hon dväljs, som dyrast mig om hjertat låg.

Du bor der, ljufva mål för hopp och bäfvan;
Säg, om du väntar troget på din vän,
Der hårdt mot storm och by han brottas än.

Snart, efter strider, arbete och sträfvan
Han kommer hem till sina drömmars brud;
Kom, sköna högtidsdag, kom snart — o, Gud!

Hvad lider tiden?

Väktare, hvad lider tiden,
Gryr ej hoppets stjerna än
För de hjeltar, som i striden
Bära sköld mot fienden?

Får de tappres krigarskara
Snart ej lägga harnesk af?
Så jag frågar — du kan svara,
Drinkarns nattomhöljda graf.

Nej! jag hör ett eko ljuda
Öfver Svithiods dalar, fjäll,
Än du måste spetsen bjuda,
Än har stridens dag ej qväll;
Ej du skall i häfden finna
Strid med mera härligt slut,
Än den segrarnes gudinna
Tecknar, när du kämpat ut.

Framåt, om också din fana
Vecklas ut af motgångsvind!
Norrskan flammar på din bana,
Nordan spelar om din kind;
Fosterlandet för dig ligger,
Blödande af lastens sår,
Och en värnlös skara tigger
Rätt, ack, kränkt se'n långa år!

Son af gamla hjeltefäder,
Hvilka på Germaniens jord

Stredo, vunno — ännu gläder
Sig deråt den höga nord —
Följ de ädle mäns exempel,
Öppna du som de på nytt
Sanningens och dygdens tempel
För den tro, det hopp, som flytt!

Då skall du ej längre spörja:
Väktare, när blir det dag?
Ty den natt, hvori nu sörja
Folken utaf alla slag,
Har måst vika för den glansen,
Som omstrålar rätt och dygd —
Stridsman, då dig segerkransen
Räcks af tacksam fosterbygd.

”Ille faciet”.

»Ille faciet», han skall göra't,
Draga ut på härnadsstråt
På ett fält, der häpna örat

Nås af klagan, skri och gråt;
Med det sannas blanka vapen
Bryter han åt sig en led
Midt der skonslös dryckenskapen
Trampar Sveriges ära ned.

»Ille faciet», han skall göra't,
På förderfvet bringa slut,
Genom tusen strider föra't
Till en herlig seger ut.
Ingen tår då mer skall gråtas
För en arm, förgiftad son,
Ingen fångselport upplåtas
Under dryckesdjeflars hån.

»Ille faciet» modern tänker,
När hon om sin älskling hör,
Att han barndomsläror kränker,
Mot det onda krig ej för.
Bida moder! Dag skall bräcka,
Då ditt hopp i härlig blom
Skall slå ut, i hjertat väcka
Mod, ty — giftet fått sin dom.

»Ille faciet» makan säger
För sig sjelf mång' sorglig stund,

Då det dyraste hon eger
Blifvit glasets trogne kund.
Ej du vänta skall förgäfves
På din sällhets gyllne dag!
Om af sorg nu bröstet häfves,
Skall det då slå glädjeslag.

»Ille faciet» sucka barnen,
Der de fäfängt be om bröd
Af en far, den dryckesgarnen
Draga ned i säker död.
Stackars små! Ack, lyften blicken
Tårdränkt emot himlens frid,
Till er far deruppe skicken
Bön om seger i vår strid.

»Ille faciet» likt ett eko
Genom tusen hjertan går;
Aldrig rätt och sanning sveko
Den, i deras hägnad står.
Framåt därför! Du är tolken,
Hjelteskara, af det hopp,
Som nu genombäfvat folken.
Tro på Gud och fyll ditt lopp!

”Högqvarteret”.

Jag vet ett »högqvarter», der order gifvas
Till ädel kamp för sanning och för dygd,
Att lastens nästen må i grund nedrifvas
Uti vår kära, dyra fosterbygd.
Väl står på vakt der ifrån garnisonen
Ej någon värjomgjordad »gosse blå»,
Men inom skranket på expeditionen
En käck *kaptän* du finna skall ändå.

Han skrifver order, och åt norr, åt söder,
Åt fjellens trakter och åt österhaf —
Till hela kedjan utaf systrar, bröder
Han delar lösen ut — vårt sambands kraf.
Vid andra bordet Botolf sysslar trägen
Att slå in charter, »bullor», annat mer
Uti paket; min vän, gå ej i vägen!
Han vill ha svängrum — akta! Ja, jag ber.

Du ser dig om — från dörr'n på höger sida
Du hör ett ljud som från en pennas skrift.
Hvad är det väl? På svar du ej skall bida:

Det är, jag tror bestämdt, Smith kontra Smith.
Du blir nyfiken, sätter dig att vänta
En liten stund, och snart du ser en man,
En högrest typ, på slutna dörren glänta
Med drag, som säga: »Hvad man vill, man kan».

Han visar dig den fältplan nyss han skrivit,
Allt för vår strid för nykterhet och rätt;
Och månget råd han dig deri har gifvit
Du glömmer kanske icke just så lätt.
Du bjuder afsked, sedan först du blifvit
Utaf kaptenen bjuden — en pris snus!
Hvar är det »högqvarter», hvarom du skrivit?
Vid Bryggargatan i ett *vanligt* hus!

Godt träd — god frukt.

Vid ett älskadt kaffebord
Tvenne värda systrar sutto,
Vägde på en sked vår jord
Och dess ondska — allt i brutto.

Tog den ena så till sist
Upp ett samtal om goodtemplar,
Och som sjelfva antikrist
Hon den stackars orden stämplar.

Talträngd då den andra stal
Från sin syster kära ordet;
Henne gifva svar på tal
Hon beslutat, och hon gjorde't.

»Litet» — sade hon med list —
»Jag förstår, kan ej bedöma,
Hur sig lede antikrist
Hos min gubbe så kan gömma

Dock det säger jag försant,
Hvad än andra se'n må röna:
Aldrig, när han söp, en slant
Fick jag till en — kaffeböna.

Men då han i logen gått,
Blef min ställning strax en annan:
Se'n hvarenda dag jag fått
Värma mig vid kaffepannan.

Derför tycker jag förvisst,
Hur än andra den utmåla,
Att en — *sådan* antikrist,
Syster, kunna vi väl tåla!

Maningsord.

Har du länkat dig till ringen
I vår stora syskonkrets,
Mins då: seger gifves ingen,
Som i striden vika setts!

Har du nykterhetens fana
Svurit trohet utan svek,
Håll din ed och gå din bana,
Hjelten lik, som aldrig vek!

Har du höjt din röst mot bojan,
Lasten nesligt sammansmidt
Öfverallt — i slottet, kojan,
Framträd ädelt, manligt fritt!

Har du sett, hur kallt leviten
Fallen breder framom går,
Skynda! Blif du samariten
Och förbind den armes sår!

Har du kanske fädrens andar
Susa hört i skogens trån,
Städ ej, att med dem sig blandar
Deras söners dårhusskrån!

Ser du vinets orm sig slingra
Smilande mot lyckligt bo,
Skynda dig att faran hindra;
Strid för kärlek, hopp och tro!

Har du hört en älskling snyfta
Sig till sömns på halmens bädd,
Gå då att det sorgdok lyfta,
Som den lille gör så rädd.

Har du i ett fångselgaller
Mött en fånges skygga blick,
Torka då den tår, som faller;
Gif, om blott en vänlig nick!

Har du hört, hvad lön du eger,
Du, som från din broders stig
Plockar törnen? Jorden väger
Intet mot hvad väntar dig!

Käre herre, köp en blomma.

Käre herre, köp en blomma;
Jag skall skaffa bröd åt mamma,
Som är sjuk — hon höres stamma,
Flickan med de ögon fromma.

Och den lilla, magra handen
Röda törnerosen räcker
Fram och djupt i hjertat väcker
Mildhet hos den bundne anden.

Käre herre, köp den blomma,
Som dig räcks af liten flicka;
Se, det är som änglar blicka
Ur de barnaögon fromma.

Köp den och se ej på värde,
Som den har, den rosen röda,
Men på hjertesår, som blöda,
Sorger, som på själen tärde.

Så det skall förvisso spira
På din ban i livvets lunder
Upp som af ett himlens under
Mången ros och vägen sira.

Köp då blomman: några färre
Tårar gråter liten flicka,
Ur hvars ögon änglar blicka,
Hviska: »tack, du käre herre!»

Luftslottet.

Häromda'n i skymningsstunder
Jag ett slott mig byggde ståtligt
Uti götisk stil och gätligt
Som ett fépalats i lunden.

Torn i alla fyra hörnen
Sågos sig mot himlen höja,
Liksom om de ville röja,
Hvar i etern kretsar örnen.

Fina rum och stora salar,
Med antika möbler prydda,
Brodderier, konstigt sydda,
Vexlingsvis med berg och dalar!

Och vi bodde der förtroligt
Uti slottet all vår lefnad,
Jag och flickan uti trefnad —
Allting var så varmt och soligt.

Men hvem bragte mig den hämnden?
Allt är borta — jag förlägen;
För hvem stod mitt slott i vägen?
Ah, jag vet, för — byggnadsnämnden!

Fariseen.

Önd han var som många andra;
Och om ingen det fick se,
Var bak kåpan mång't att klandra,
Ty han var — en farise.

Hjertats hat till ovän bar han,
Fast han sågs mot honom le.
I sitt inre hämndfull var han,
Ty han var — en farise.

Ofta öfver fallen nästa
Ljungade hans hemska ve,
Fast han sades se dess bästa,
Ty han var en — farise.

Hjertats gudstjenst var blott tomhet
Och dess böners rökelse,
Men det yttre — o, hvad fromhet! —
Ty han var — en farise.

På hans panna solsken bodde,
Men på tungans lismande
Sveket och förtalet grodde,
Ty han var — en farise.

Och i paradiset drömde
Han sig vinna fri entré,
Men o, ve! dess cherub glömde
Ej han var — en farise.

Materialism.

Att samla skatter är det mål,
Hvarmed han lågt sig låter nöja;
Dit visar jemt kompassens nål,
Der han ses tidens vågor plöja.
Att han ett hjerta har, han glömt,
Som äfven, att det andra ega,
Och allt hvad skattas ljuft och ömt,
Får på hans vigtskål intet väga.

Med snikna blickar sänkta mot
Den kära jorden vandrar trälen,
Och bojan skramlar om hans fot,
Och vingen har han klippt på själen;
Men om den kufvade likväl
Käckt djerfves skaka stäckta vingen,
Så — stilla, stilla, stackars själ,
Du är en fånge ibland tingen!

För ryktet, som uti sin famn
Bjöd dina fäders storhet stanna,
Och arvet af ett vackert namn,
Hvi lyfter du så stolt din panna?
Är mensklighetens adelsbref
Ej skrifvet i ditt hjerta inne,
Så bort med allt, hvad ryktet skref
På gula blad — det allt försvinne!

Och vinets, sinlighetens gud,
Hvad dårskap bjöd dig dem att dyrka,
Du, som den Högstes helga bud
Hör från ditt inres egen kyrka?
Der talar ännu Jehovah
Som förr från Sinais kala branter:
»Du skall ej andra gudar ha
För mig, ej andra bundsförvandter».

Och kärlek, som se'n långa år
Vibrerat genom hjertats strängar,
En ädelt skön belöning får,
Ty — flickan säljes blott för pengar!
Och lydig far, som tar betalt
För visdomsäpplen henne räcktes,
Hon offrar kärlek, tro och allt;
Hvad mer, om hoppets lusteld släcktes.

Farväl med alla usla band
Af jord och grus och kall beräkning,
Och judaskyss och judashand! —
Jag är ej slaf för någons räkning.
Hvart *sanning* pekar ut min stig
Jag skynda vill med lyftad panna,
Och vinkar tidens dårskap mig,
Så har jag icke tid att stanna.

Medgång och motgång.

Jag såg en man, som allting glad
Ur lyckans hand fick taga,
Och *medgång* lästes på hvart blad
Utaf hans lefnadssaga.

I lifvet prisades hans lott,
Och sedan öfver griften
Man mätte upp hans sällhets mått
Uti den gyllne skriften.

Jag såg en ann', som intet fick
Af lyckans hand på färden;
Mot *motgång* kämpande han gick
Sin bana fram i verlden.

Och menskors domar föllo tungt
På grafven, der han sänktes,
Men han låg trygg och sof så lugnt,
Trots giftet, som der stänktes.

Men mycket har jag undrat på,
Se'n bådas rum här felas,
Om med- och motgång delas så
Bak grafven som här delas.

Höst.

Hör, stormen hviner mellan tall och granar;
Och kyla ligger i hans sträfva röst,
Der tungt han suckar: »höst, nu är det höst»
Och med sin vinge molnets former danar.

Men solens stråle genom töcknet banar
Sig väg och till naturens frusna bröst
Den sänker sig med kärlek, hopp och tröst
Och till nytt mod den sorgbetyngda manar.

Så vill ock jag från solen i mitt hjerta,
Den Gud sjelf tändt, till nödens tröst och smärta
En stråle sända med ett bud om hopp.

Och när mig nalkas dödens dunkla timma,
Så skall från ljusets urhem mildt en strimma
Mig visa vägen till mitt hemland opp.

Förr och nu.

(I en minnesbok).

Fordom minnet älskade att dröja
Uti runan, klädd i mossans dok;
Nu det vill sig ej på vilkor nöja,
Förr'n det hamnat i en — flickas bok.

Nej!

Jag vet ett lås, som mäktar stänga
Från hjertats skatthvalf, aldrig sedt,
De tjufvar, som dit vilja tränga
Och rövva skatter, Gud dig gett.
Och vill det låsets namn du höra,
Säg nej, när frestar'n når ditt öra!

Håll detta låset alltid färdigt
På hjertats och på tungans dörr

Och bruka det hvar dag ihärdigt,
Som fromme män det gjorde förr,
Och du skall frid i hjertat vinna
Och slutligt lön i himlen finna.

Sviket hopp.

☞ Mörke ande, som i jordens dalar
Till att sprida sorg har blifvit dömd,
Var du ej en gång i himlens salar
Bakom dess jasminer saligt gömd?

Har du fallit från din ljusa himmel
Såsom straff för något farligt brott?
Är det därför du i världens vimmel
Ännu sprider sorg och mörker blott?

Kanske är du ängeln, satt att skydda
Paradisets frid för jordens barn,
Som se'n dagar, längesedan flydda,
Föllo värnlöst i de dolda garn?

Derför svänger du, så snart ett eden,
Någon flamma från en vänlig härd,
Visar sig för vandringsman på heden
Strax ett flammande dæmoklessvärd.

Mörke ande, svikna hopp, som sände
Öfver oss så mången kylig flägt,
Släckte stjernan, som din syster tände,
Blida systemen med den gröna drägt.

Skall ditt argusöga aldrig somna,
Skall du aldrig vika från vår led
Och den hand i tiden aldrig domna,
Hvarmed svärdet sänktes på oss ned?

Nå välan, för hvarje väntad glädje,
Hvarje lycka, du förbjöd oss nå,
Hän till himlens domarskrank vi vädje;
Der du skall en gång till ansvar stå.

Eller kanske vi, när ljusets floder
En gång falla på de mörka drag,
Skola finna, att du var — vår moder,
Satt att fostra, om ock genom slag?

Moderssorg.

Tick, tack! Tick, tack! —

Somna, du sjuke lille;
Kunde jag som jag ville,
Skulle du snart bli frisk.

Tick, tack!

Tick, tack! Tick, tack! —

Mamma sitt gull är trogen,
Fastän pappa på krogen
Larmar vid glas och disk.

Tick, tack!

Tick, tack! Tick, tack! —

Må, om skänkas dig åren,
Ej du träda i spåren
Uppå din faders stråt!

Tick, tack!

Tick, tack! Tick, tack!

Om du blir stor, min gosse,

Ingens hjerta du krosse,
Fylle ej lif med gråt.

Tick, tack!

Tick, tack! Tick, tack! —
Somna, min älskling, somna;
Modersarm skall ej domna,
Som du lutar dig mot.

Tick, tack!

Tick, tack! Tick, tack! —
Gud! — Han bleknar i döden!
Styrk mig i hårda öden,
Som mig möta med hot.

Tick, tack!

Vårdkasen.

Vandringsman, i tidens öken,
Töcken
Du en vårdkas vara skall;

Djupt på hjertehärden inne

Brinne

Klart som renaste kristall

Lågor, ifrån himlen stamma,

Flamma,

Tänd af Gud att lysa opp

Kalla dimmor, vägen isa. —

Visa

Hän till ett odödligt hopp.

Lys den fallne, som förvirrar,

Irrar

Sig i mörka skuggors land,

Hän till ljusets sälla höjder,

Fröjder

Bakom aftonrodnad'ns rand.

Och när sist i aftonglöden

Döden

Refvar dina segel, skall

Från ditt hemland mildt en strimma

Glimma

På de vreda vågors svall.

En saga.

Liten fogel satt
I en lummig lund
Med ett gyllne ax
I den krökta klo;
Hände då sig, att
Uppå myllig grund
Föll ett korn, som strax
Började att gro.
Närd af hemlig saft,
Vecklade det ut
Rot och blad och stam,
Så som dess natur,
Himlens höga kraft,
Formen stakat ut,
Innan den kom fram
Uti sol och skur.
Gick en konung då
Späda brodd förbi,
Der dess grönska matt
Log mot solljus dag,
Och han talte så:
»Uti nåder Vi
Dig förbjuda att

Följa dolda lag,
Makt, som åt din brodd
Lifvets safter skänkt,
Att, i jordens grus
Icke sluten mer
Och af sol ej nådd,
Ej af dagg bestänkt,
Den mot dagens ljus
Och dess himmel ser
Som mot hemmets hamn».
Men — så underbart! —
Plantan gaf ett svar
— Så har man mig sagt —:
»Att ur jordens famn
Stiga är den art
Alla tingens far
I mitt väsen lagt;
Derför, höge drott,
Som med herskarbud
Mig förbjudit slå
Upp mot solens klot
Ögon, som jag fått
Af all godhets Gud,
Emot Honom må
Du din vredes hot
Slunga, gnistan lik,
Som förmäten vill
Mana ut till strid

Solen, der hon går,
Ljus- och värmerik,
Hän mot vestern till».
Så den planta blid,
Dränkt i daggens tår.
Men mer maktlös än
Gnistan emot sol
Stälde Kung sin gång
Ifrån lunden då.
Slut var sagan, men
Qvar i karmad stol
Satt jag qvällen lång,
Och jag tänkte så:
Lilla späda brodd,
Af Guds godhet närd,
Der du blickar huld
Emot himlen opp,
Ringa och försmådd,
Mycket mera värd
Än det röda guld
Är det sköna hopp,
Som du tändt uti
Djupet af mitt bröst
Och nu brinner der,
Klart som ren kristall:
Ädelt korn, som i
Menskohjertats höst
Föll och med besvär

Plantadt blef der, skall
Uti kraften af
Gudaskänkt natur
Herligt vecklas ut,
Gro och svara mot
Himlens höga kraf
Uti sol och skur
Intill tidens slut,
Trots allt maktlöst hot.

Godt, nytt år!

Godt, nytt år, så tonar sången,
Der till dal och höjd den går
För att helsa varmt så mången,
Som vill ha ett — godt, nytt år!

Sorgsna barn, som ögat sluter
Till om qualens heta tår,
Himmelsk balsam ner sig gjuter
Öfver dig; ett — godt, nytt år!

Och du fånge der i cellen,
Som din sådd re'n skörda får,

Hör, det tonar skönt i qvällen:
Stackars fänge — godt, nytt år!

Fallne broder, der du bunden
Är i lastens boja svår,
Du kan blifva fri på stunden,
Ty dig bjudes — godt, nytt år!

Moder, du, som genomvakar
Natten vid din älsklings bår,
Lönt skall bli, hvad du försakar;
Sörj blott ej; ett — godt, nytt år!

Syskonhop, du lilla skara,
Der du än i elden står,
Lyssna, lyssna! Hör du bara,
Hur det susar — godt, nytt år!

Ja, till vän och ovän ljuder
Enkla sången, der den går
Ifrån bygd till bygd och bjuder
Hvar och en ett — godt, nytt år!

1001851288

Pris:

1 ex. 60 öre.
10 » 50 » pr ex.
50 » 40 » »

